Rodna Gruda

Dve lektorici, dve celini

Two Lecturers, Two Continents

Objavljeno dne/Published on: 04.12.2013
Avtor članka/Article Author: Rok Fink, Buenos Aires, Argentina

V številih mestih po svetu imamo lektorate slovenščine, kamor hodijo Slovenci, njihovi potomci, partnerji in zakonci ali pa zgolj ljudje z željo, da bi spoznali ali se naučili novega jezika. Trenutno so lektorati na 58 univerzah po svetu, večinoma v Evropi. Gospe Meta Klinar in Mojca Jesenovec sta v dveh mestih, državah, na dveh celinah, seveda tako tudi kulturah, običajih, jezikih. Za primerjavo vsega tega smo ju povprašali o različnih temah.

There are Slovenian language courses in many places around the world and Slovenians, their descendants, partners, spouses or merely people with a wish for learning a new language happily attend these lectures. Right now there are 58 universities around the world that hold such lectures, but they are primarily situated in Europe. Meta Klinar and Mojca Jesenovec are two these lecturers who reside in two different cities, countries, even continents. Seeing how they have experienced different cultures, traditions and languages we asked them about various topics.

V katerem mestu ali mestih delujeta?

MK:V Belgiji, in sicer v Bruslju in Louvain-La-Neuvu.

MJ: Slovenščino poučujem v argentinskem glavnem mestu Buenos Airesu in tudi v približno 50 kilometrov oddaljeni La Plati.

Koliko časa že? Ste prej poučevali še kje drugje?

MK: Poučevati sem začela že kot študentka na Celoletni šoli slovenščine za tujce v okviru Univerze v Ljubljani. Nato sem v šolskem letu 2002/03 poučevala na univerzi v belgijskem mestu Gent, zatem sem bila šest let lektorica na Državnem institutu za vzhodne jezike in civilizacije INALCO v Parizu, lani pa me je Univerza v Ljubljani poslala v Bruselj in Louvain-La-Neuve. Spomladi 2013 sem en semester poučevala vBuenos Airesu in La Plati, kjer sem nadomeščala Mojco Jesenovec.

MJ: V Argentini sem že enajsto leto in to je moje prvo delovno mesto.

Lokalni jezik je torej…?

MK: Francoščina, a Bruselj je tako mednaroden, da se v razredu znajdejo ljudje iz različnih držav (Poljska, Češka, Francija, Grčija, Italija, Španija, Egipt, Urugvaj, Kolumbija, Kanada…) in zato delno poučujem tudi v angleščini.

MJ: Španščina. Z angleščino - evropskemu prepričanju, da je to vsesplošna *lingua franca* navkljub - v Latinski Ameriki ne prideš prav daleč.

Kako sta se privadili na drugačen način življenja?

MK: Glede na to, da sem študirala slovenski in francoski jezik, sem si vedno želela nekaj časa živeti v frankofonskem okolju. Ob odhodu v tujino sem bila navdušena, da bom lahko končno dokazala svojo

samostojnost, in to daleč od doma. Veselila sem se novih znanj in prijateljstev. Tudi sama narava dela me je izredno veselila.

Sčasoma sem ugotovila, da je marsikaj v vsakdanjem življenju v Sloveniji lažje in hitrejše kot v tujini. Nekaj navad je bilo treba spremeniti – delovni dan v Franciji in Belgiji se začne kasneje kot v Sloveniji in se tudi kasneje konča. Ob koncih tedna ne hodim več v naravo, ampak na kulturne prireditve. Prehrana je drugačna, kot sem je bila vajena.

Veliko je tudi nenapisanih pravil lepega vedenja, ki jih človek običajno ne pozna vnaprej: če v Franciji, na primer, koga povabiš na večerjo, hrane ne smeš takoj postaviti na mizo, ampak raje kakšno urico ljubko kramljaj. Gostom ne ponujaj copat. Ko spoznaš nove ljudi, vedno vzemi njihove telefonske številke, čeprav jih ne boš nikoli poklical. Ko te kdo vpraša, kako ti gre, je odgovor vedno »zelo dobro« ...

Treba je pozorno opazovati in se učiti.

MJ: Glede na to, da sem poleg slovenistike študirala tudi hispanistiko, mi Južna Amerika ni tako tuja, čeprav je bil leta 2003, ko sem prišla na svoje tukajšnje delovno mesto, to moj prvi obisk te celine. Življenje v milijonskem mestu je v primerjavi z življenjem v domači Ljubljani drugačno predvsem, kar zadeva tempo – ta je zelo hiter, hkrati pa človek za vsak opravek porabi ogromno časa zaradi prometnega (pa tudi siceršnjega) kaosa in tudi zato, ker se nikoli ne moreš zanesti na nikogar, v smislu, da stvari niso nikoli narejene takrat, ko bi morale biti, in tako, kot se dogovoriš. To slednje me še po vseh teh letih najbolj meče iz tira.

Imata delo daleč od domovanja? Katera prevozna sredstva uporabljata, kako to deluje?

MK: Bruseljska univerza je 2,5 km od mojega doma, običajno grem v eno smer z avtobusom ali tramvajem, v drugo peš.

Louvainska univerza je 30 km iz Bruslja, zato se z mestnim avtobusom peljem do avtobusne postaje, kjer prestopim na medkrajevnega.

MJ: Na delo na Filozofski fakulteti Univerze v Buenos Airesu se prevažam z javnim prevoznim sredstvom, navadno kombiniram ali dva mestna avtobusa ali pa avtobus in podzemno železnico, vožnja pa traja debelo uro. Dobra stran buenosaireškega javnega prevoza je, da je mesto z avtobusi odlično prepredeno (povezave s podzemno železnico so precej slabše), slabost pa, da ne obstajajo nikakršni urniki, avtobus se včasih čaka tudi tri četrt ure ali pa še več, sama vožnja pa je največkrat podobna vsemu drugemu, samo prevažanju potnikov ne! Gneča je ogromna, vozniki pa pravi divjaki. Prevažanje s podzemno železnico je še slabše, poleg tega pa so zelo pogoste tudi stavke, včasih celo nenapovedane, ko človek praktično ostane brez možnosti prevoza.

Do fakultete v La Plati se prav tako vozim z avtobusom, in sicer najprej z mestnim, nato pa s primestnim. Kadar gre vse po maslu, je vožnja s primestnim avtobusom kar v redu in traja približno uro in pol, kadar pa se kaj zaplete, se ta čas lahko podaljša tudi na dve uri in več.

Sta srečali kakšnega Neslovenca, ki se je dokaj dobro naučil slovenščino?

MK: Po mojih izkušnjah je vse odvisno od motivacije. Človek je lahko nadarjen in bo jezik usvojil hitreje kot manj nadarjeni, a slednji bo zaradi svoje vztrajnosti prišel v znanju ravno tako daleč kot prvi.

Poznam kar nekaj Francozov, ki so začeli študij slovenščine v Parizu, potem pa so odšli na študentsko izmenjavo v Ljubljano in se tam v nekaj mesecih skoraj popolno naučili slovensko. Nekateri sedaj delajo kot prevajalci in sodelujejo tudi s slovenskim kulturnim ministrstvom (JAK). Večina jih nima slovenskih korenin, jezika so se naučili, ker jim je bila Slovenija všeč kot počitniška destinacija, ker so spoznali slovenske prijatelje ali so izmed slovanskih jezikov najbolj vzljubili ravno naš jezik.

MJ: Tako na buenosaireškem kot na laplaškem lektoratu so zaradi številčne slovenske skupnosti v Argentini slušatelji večinoma potomci Slovencev, vedno pa se najde tudi kdo, ki se slovenščino uči, ker se mu zdi zanimiva, eksotična ali ker so mu pač všeč slovanski jeziki. Pred nekaj leti se je na začetniško skupino lektorata, na primer, vpisala María Florencia Ferre, ki se je slovenščino naučila tako dobro, da danes samostojno prevaja slovensko

literaturo v španščino. Veliko vlogo ima seveda motiviranost posameznikov ter čas in energija, ki ju v učenje jezika vložijo, poleg tega pa seveda tudi redni stik z jezikom izven samega lektorata, kakor tudi obisk Slovenije, kjer se z jezikom srečajo v živo.

Ali se poleg učenja jezika ukvarjata še z drugimi dejavnostmi v zvezi s slovenščino ali Slovenijo, ustanovami, veleposlaništvi ali drugim?

MK: Ko lektorja slovenska univerza napoti na delo v tujino, je poleg poučevanja jezika zelo zaželeno tudi kulturno udejstvovanje in sodelovanje z veleposlaništvom. V Parizu sem – običajno ob podpori veleposlaništva ter predvsem slovenske Študentske založbe – pripravila nekaj literarnih večerov in predstavila sodobne slovenske pisatelje. Živahno je bilo tudi sodelovanje s Hišo slovenske poezije v Franciji, ki v tej državi zadnja leta redno (so)pripravlja turneje slovenskih pesnikov. Sama sem predstavljala Slovenijo v okviru FACEF-a (pariške federacije kulturnih društev) in organizirala precejšnje število slovenskih filmskih večerov v pariškem Atelier slave.

V Belgiji je položaj drugačen: Slovenija kot članica EU je tu veliko bolj vidna. Z veleposlaništvom in drugim slovenskim lektorjem v Belgiji skupaj pripravljamo literarne in druge kulturne večere.

Vse to bi bilo lažje izvajati, če bi Slovenija po tujini imela kulturne centre.

MJ: Vsi lektorji običajno sodelujemo s slovenskimi veleposlaništvi v državah, kjer delujemo. Največkrat gre za sodelovanje pri kulturnih prireditvah, poleg tega se s slušatelji lektorata redno udeležujemo dogodkov, ki jih veleposlaništvo organizira. Lektorat oziroma lektorji pa tudi sami organiziramo literarne ali kakšne druge dogodke, kot so na primer obiski slovenskih pesnikov in pisateljev (v sodelovanju s slovenskimi založbami, npr. Študentsko založbo ali Centrom za slovensko književnost), predavanja vabljenih profesorjev, ogledi slovenskih filmov in podobno.

Kako ohranjata stik z matično domovino in družino?

MK:S tik s Slovenijo iz Bruslja ni težak - dve uri z letalom. Menda se kar nekaj tukajšnjih Slovencev skoraj vsak konec tedna vrača domov.

Telefon in internet močno pripomoreta k ohranjanju stikov z domovino, za kakšne novice izvem celo prej kot recimo moji starši, ki ne živijo v virtualnem svetu.

MJ: V Slovenijo potujem dvakrat letno, poleg tega ohranjanje stikov v današnjih časih ni tako zapleteno, kot je bilo včasih. Človek si kar težko predstavlja, kako se je vrtel svet brez telefona, interneta, elektronske pošte in Skypa. Novodobne komunikacijske poti tako stike v veliki meri lajšajo, obstaja pa v Argentini problem, da povezave velikokrat ne delujejo, kot bi morale in zgodi se, da smo tudi po več dni brez interneta, internetni ponudnik pa nas vztrajno prepričuje, da naša povezava deluje popolnoma brezhibno ...

Bi dodali še kaj zanimivega za naše bralce?

MK: Zdi se mi zelo koristno, da človek del svojega življenja preživi na tujem – ne samo, da se mu razširi obzorje in se nauči marsičesa novega, ampak tudi začne veliko bolj ceniti svojo domovino.

MJ: Izkušnja, ki jo predstavlja delo v tujini, je zagotovo neprecenljiva. Človek se z leti hote ali nehote spremeni tudi v smislu, da prevzame marsikatero navado okolja, v katerem živi in deluje. Pomembno pa se mi zdi izpostaviti tudi, da bi bilo delo, ki ga opravljamo lektorji, precej težje, če ne celo nemogoče, brez podpore, ki nam jo nudi Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, ki je naš delodajalec v Sloveniji.

Meta Klinar

Mojca Jesenovec